

Vliv monoteistické integrované psychoterapie na úroveň odolnosti, úzkost a depresi mezi vězni

Sajjad Rezaei, Seyyed Mousavi (2018)

Citace: Rezaei, S., & Mousavi, S. V. (2019). The effect of monotheistic integrated psychotherapy on the levels of resilience, anxiety, and depression among prisoners. *Health, Spirituality and Medical Ethics*, 6(1), 2-10.

Studie se v odborné oblasti obecně méně zaměřují na delikvenci a kriminální jednání ve srovnání s jinými oblastmi. Ze studie, která je k dispozici vyšlo najevo, že 1,10 milionů lidí po celém světě, kteří prošli zkušeností s vězněním, bylo důležitým faktorem vstupujícím do psychického prožívání těchto lidí. Studie ukázala, že dlouhodobé odloučení od komunity či rodiny mělo velmi závažný dopad na jedince. Dále pak byli tito lidé, ve srovnání s běžnou populací, mnohem náchylnější na fyzické a psychické poruchy. Různé kombinace terapeutických přístupů se staly výzvou pro nový přístup k vězněným osobám. V posledních létech přitahovaly pozornost psychoterapeutů především integrované přístupy. Monoteistická integrovaná psychoterapie je kombinací nových poznatků zejména z humanistické, náboženské a etické oblasti, kterou vnímali psychoterapeuti jako účinné a vhodné. V tomto kontextu nutno říci, že i náboženský kontext je kromě psychologického a biologického vnímán jako důležitý pro duševní zdraví jedince. Kromě zmíněného se nabízí otázka odolnosti, která předurčuje schopnost jedince se adaptovat na hořké a nepříjemné zážitky ze života. Dále pak je nutno zohlednit odlišné osobnostní dispozice jedinců, které určují, jako copingové strategie v konkrétních situacích zvolí.

V určitých situacích hrají roli při vnímání mezilidských problémů či postojů ke konfliktní situaci i prvky náboženského přesvědčení. U lidí s pevnými náboženskými postoji můžeme najít menší výskyt poruchového chování. Z tohoto důvodu se nabízí také využití některých náboženských prvků jako pomocných při přístupu k jedincům. V minulosti se objevily studie prokazující negativní vztah ve výskytu depresivních znaků mezi vězni ve vztahu k náboženskému přesvědčení. Kromě běžného terapeutického působení – medicínského a terapeutického – se nabízí možnost využít islamistického vyznání a učení k překonání depresivních stavů a zvýšit zároveň schopnost překonat duševní nepohodu jedince.

Předkládaná studie si tedy klade za cíl prozkoumat možný vliv monoteistické integrované psychoterapie na zlepšení prožívání vězněných osob. Tato terapie spočívá v multidimenzionálním komplexním přístupu. Ten je vytvořen tak, aby integroval různé psychoterapeutické techniky spolu s islámským monoteistickým náboženským systémem. V důsledku tohoto působení by mělo dojít k oživení hodnotového systému a integraci a koordinaci celé osobnosti jedince.

K realizaci studie

Provedeno na 80 věznicích ve věkovém rozmezí 20-40 let.

Celkově se jednalo o 15 sezení vždy tematicky zaměřených na jeden okruh. Jednalo se např. o seznámení, posouzení motivace, identifikace příčin vedoucích k suicidálním tendencím, význam Boha v pohledu na životní vitalitu, povinnosti a odpovědnost v životě víry, atd.

Diskuze k proběhlé studii

účelem studie bylo prozkoumat efekt monoteisticky integrované terapie na odolnost, tendenci k úzkostnému a depresivnímu prožívání u jedinců vězněných ve věznicích v Lahijan. Ve shodě s dostupnou literaturou lze potvrdit, že pozitivní postoj k víře v Boha a provádění náboženských

rituálů má signifikantní vliv na duševní zdraví a léčbu duševního onemocnění. Zmíněná monoteistická integrovaná terapie měla významný vliv zvýšení úrovně odolnosti u vězňených osob. Léčba udělala vězně tolerantnější a silnější v kontaktu se stresovými podmínkami a životními obtížemi. Stali se realističtějšími v pohledech na aktuální problémy. S ohledem na výsledky lze říci, že tato forma přístupu nabízí základ pro zlepšení chování vězňených osob a tedy i představuje cestu, jak by se mohli vězňené osoby setkat s rodinou a navázat na vztahy, které zanechali v civilním životě. Terapeutické intervence zlepšují vnímání sebe sama a posilují schopnost poznání sebe sama ve smyslu pochopení a poznání. Vlivem intervence se nabídla možnost vězňům poznat sebe sama z jiného pohledu a nabídla nové dimenze prožívání. Dostali se tak k dovednostem, které z hlediska budoucnosti posilují kompetence při zvládnání obtíží v životě.

Z hlediska druhé hypotézy, kterou si studie stanovila, došlo vlivem terapeutického zásahu ke statisticky významnému snížení depresivního prožívání u vězňených osob. Toto zlepšení stavu se objevilo především u vězňů trpících PTSD. Obecně se dá říci, že se tak potvrdily výsledky jiných studií zaměřené na vliv náboženské praxe na zlepšení prožívání jednotlivců. Jako konkrétní praxi s účinkem na depresivní prožívání lze uvést recitaci modliteb, vyslovení Božího jména, pokání, atd. Zlepšení životní spokojenosti a sledovaný nárůst energie u vězňů bylo efektivní při snižování rizika nežádoucího chování (užívání drog, sebepoškozování, agresivity). Takový druh práce pomáhá vězňům měnit jejich postoje, myšlenky, chování a neúčinné emoční reakce. Navrátila se jim tak do života vyšší míra zodpovědnosti za jejich jednání a prožívání.

I v případě třetí hypotézy došlo k potvrzení již zjištěných závěrů jiných studií, kdy došlo ke snížení úzkostnosti jedinců procházejících terapií. Studie odhalila statisticky významnou spojitost mezi tréninkem dovedností a úrovně úzkostného prožívání. Trénink napomohl jedincům k lepšímu emočnímu zvládnání situací na principu kognitivní restrukturalizace. Obohacení o náboženské prvky má pak vliv i na zjevné chování vězňů.

Mezi nedostatky provedené studie lze uvést nedostatečné množství probandů a příliš široké věkové rozmezí skupiny.

S ohledem na výsledky studie lze uvést, že zvolený terapeutický přístup má vliv na snížení depresivity, úzkostnosti a zlepšení psychické odolnosti vězňů. Lze ho považovat za přístup, který se jeví jako vhodný pro prevenci násilí a dopadů sociální izolace na vězňené osoby.